

Jørgen Brabrand er vår årvisse ordstyrer. Han er overlege ved SI Sanderud, enhet for tidlig intervensjon, og har avtalepraksis på Lillehammer. Han har vært assisterende divisjonsdirektør, og på 90-tallet var han aktiv i "Dagbe-handlingsnettverket" og etableringen av spesialisert behandling ved personlighetsforstyrrelser på Sanderud. Han har i dag deltids avtale praksis på Lillehammer. Han har vært styremedlem av Npf.

Karoline Amb er Prøysentolker av høyt format og er en ettertraktet artist som mange har hørt allerede. Hun har i anledning 100 års jubileet for Alf Prøysens fødsel i 1914 gitt ut ny CD, som også er årets gave til foreleserne.

Peder Kr. Olsen er adm. direktør i Helse Sør-Øst RHF. Han er spesialist i psykiatri og var overlege og sjeflege på Sanderud før han ble direktør på Hedmark sentralsykehus. Han var som kliniker og leder på 80- og 90- tallet, særlig engasjert i utvikling av god hjelp for de som sliter med psykoser, og opptatt av å redusere bruken av tvang, et arbeid som ga betydelig og varig effekt. Før han ble engasjert i Helse Sør-Øst, var han i en periode rettspsykiater og avtalespesialist på Elverum.

Hege Gjessing er president i Legeforeningen, tidligere sentralstyremedlem. Hun har hatt en rekke verv, som medlem av Nasjonalt råd for spesialistutdanning og legefordeling. Under overskriften "Psykisk helse og rus – bedre hjelp til de sykeste" er Legeforeningen i ferd med å utvikle en politikk for dette fagområdet.

Astrid Nøkleby Heiberg er statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet. Hun har bakgrunn som professor i psykiatri, og har hatt sentrale verv i Høyre som leder i Høyrekvinner Landsforbund, stortingsrepresentant (1985-1989) og forbruker- og administrasjonsminister. Nøkleby Heiberg var president i Norges Røde Kors 1993-1999. Hun er engasjert for at eldre også skal bli sett som en viktig ressurs i samfunnet. Selv er hun født i 1936.

Rigmor Randi Diseth er cand. jur. ved Institutt for klinisk medisin, UiO. Hun er engasjert i psykisk helsevern, og har engasjert seg for å bedre autonomien og omsorgen for pasienten i lys av Menneskerettighetskonvensjonene og psykisk helsevernloven. Hun har arbeidet sammen med Gro Hillestad Thune, som har forelest på Hamar flere ganger. Diseth disputerte for graden dr.philos. i 2013 med avhandlingen "Tvang i psykiatrien: en studie i skjæringspunktet mellom jus og psykiatri". Som født i 1932 er hun et tydelig

eksempel på arbeidstakere som har passert "aldersgrensen" og fortsetter å gi verdifulle bidrag til psykiatrien.

Jim Aage Nøttestad er spesialist i klinisk psykologi, seniorforsker ved St. Olavs Hospital, avd. Brøset, Kompetansesenteret for sikkerhets-, fengsels-, og rettspsykiatri, samt amanuensis II ved psykologisk Institutt, NTNU. Han har i flere år drevet kognitiv behandling av seksualforbrytere i Trondheim fengsel, og han har oversatt til norsk risikovurderingsinstrumentene SVR-20, for seksuelle overgrepere og SARA: SV for vold i samliv. Han har i mange år arbeidet som rettspsykiatrisk sakkyndig og sitter i tilregnelighetsutvalget ("Rieber-Mohn utvalget") for revidering av straffeloven 2013-2014.

Jon Storaas er leder av Rasmusbrukernes interesseorganisasjon siden etableringen i 1996. RIO er basert på brukerkunnskap som ressurs, og alle ansatte og frivillige er tidligere rusavhengige som på forskjellige måter har kommet ut av avhengigheten. RIO er nytt medlem av programkomiteen i 2014.

Kerstin Söderström er psykologspesialist, forsker og underviser med lang klinisk erfaring med barn, unge og foreldre. Hennes doktorgrad fra 2013 handler om foreldreskap, omsorgskompetanse og rusproblemer. Den tar også opp problemstillinger rundt tvangsparagrafen vedrørende gravide rusmisbrukere og hvordan rusmisbrukende menn opplever farsrollen. Söderström har nå en post doc stilling ved Høgskolen i Lillehammer. I tillegg leder hun et utviklingsarbeid innen Sykehuset Innlandet og kommunene i Oppland fylke for å øke kompetansen vedrørende sped- og småbarnsfamilier med store psykososiale belastninger og samtidig utforme en praksis for tidlig hjelp og effektiv samhandling for denne målgruppen. Söderström er mangeårig medlem i Psykologforeningens Menneskerettighetsutvalg med særlig ansvar for barns rettigheter. Utvalgets mandat er å utvikle kunnskap om og synliggjøre forholdet mellom menneskerettigheter og psykologi.

Jan Olav Johannessen har gjennom 20 år kontinuerlig arbeidet for tidligere og bedre hjelp til mennesker med psykoselidelser. Han er en av initiativtakerne til TIPS-prosjektet og er engasjert i den internasjonale forskningen som i dag viser betydelig bedre resultater ved tidlig intervensjon. Varighet av ubehandlet psykose (VUP) er i denne forskningen vist som den sterkeste prognostiske faktor. Han har ledet arbeidet med "Nasjonalt faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med psykose-

deler” (2013). Han er medlem av The executive committee i “The International Society for Psychological and Social approaches to Psychosis” (ISPS) internasjonalt og i ISPS Norge som ble konstituert på Hamar i 2002. <http://isps.org/> Han var leder av Norsk psykiatrisk forening da “Hamarkonferansen” ble etablert i 2008. Han er utdannet psykoterapeut ved Institutt for psykoterapi. Jan Olav er dr. philos, professor ved Universitetet i Stavanger, tidligere sjeflege, nå forskningssjef ved Psykiatrisk divisjon, Stavanger Universitetssjukehus.

Fellesaksjonen for medisinfrie behandlingsforløp

Mental Helse, Hvite Ørn, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse, Aurora Støtteforening og We Shall Overcome – WSO står samlet bak kravet at det opprettes medikamentfrie enheter i alle landets helseforetak. Mynighetene har pålagt helseforetakene å legge til rette eller utvikle slike behandlingsformer. <http://hviteorn.no/>

www.wso.no (flere video foredrag)

www.mentalhelse.no/nyheter/fellesaksjon-for-medisinfri-behandling

www.aurora-stotteforening.no

<http://lpp.no/artikler/artikkel-om-retten-til-medisinfri-hjelp>

Markus Haun er Senior Medical Resident, Soteria Berne. Han er lege, psykiater og utdannet ved universitetet i Heidelberg i Tyskland innen systemisk familierapi. Han hadde sin psykiatriske utdanning ved Helm Stierlin Institutt i Heidelberg, og har forsket på implementering av elementer av systemisk terapi ved akuttavdelinger. Siden 2011 har han vært tilknyttet avdeling for indremedisin og psykosomatiske lidelser ved Universitetssjukehuset i Heidelberg.

Andreas Landsnes er sjef for akuttpsykiatrisk avdeling Helse Bergen, og arbeider til daglig i akutenhet. Han har inntil nylig vært styremedlem i Norsk psykiatrisk forening, og har arbeidet med å avklare hva FN mente med sin opprinnelige rapport om menneskerettighetsbrudd i psykisk helsevern internasjonalt, en rapport som skapte betydelige reaksjoner fra fagfeltet.

Guri Hestflått Gabrielsen er fungerende avdelingsleder i Likestillings- og diskrimineringsombudets (LDO) tilsyns-avdeling. Hun er jurist og har en Mastergrad i menneskerettigheter fra London School of Economics and Political Science (LSE). Hun har arbeidet i Utenriksdepartementets

menneskerettsavdeling, og var norsk delegasjonsleder under sluttforhandlingene i FN som ledet frem til vedtakelsen av FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsattfunksjonsevne (CRPD). Hun har skrevet LDOs nasjonale rapport “ Rett til frihet, personlig sikkerhet og likeverdige tjenester for personer med psykososiale lidelser”. Denne rapporten ble avlevert helseminister Bent Høye i desember 2013. Hun har også skrevet artikkelen “Tvang i psykisk helsevern - Paulsruddvalgets forslag i et diskrimineringsperspektiv” i tidsskriftet Kritisk Juss 2012 nr. 3-4. Hun sitter i redaksjonen i Kritisk Juss og deltar i International Commission of Jurists (ICJ)s rettsvern- og psykiatriutvalg.

Kristin Høgdahl er fungerende leder for Nasjonal institusjon for menneskerettigheter, inntil videre ved Norsk senter for menneskerettigheter, UiO. Hun leder arbeidet for å styrke gjennomføring av menneskerettigheter i Norge gjennom overvåking, rådgiving og pådriverarbeid. Høgdahl har hovedfag i statsvitenskap og har bred erfaring fra arbeid med menneskerettigheter både nasjonalt og internasjonalt. Hun har et mangeårig frivillig engasjement i Amnesty International og var medlem av regjeringens Ytringsfrihetskommisjon.

Britt Ellinor Scott er sosionom, enhetsleder i Helse Stavanger HF, og leder av prosjektet Housing first, et samarbeid mellom Sandnes kommune, Helse Stavanger og NAV Sandnes. Et tverrfaglig team gir oppfølging og bolig til personer med rusavhengighet i kombinasjon med psykiske vansker. Tiltaket rettes mot personer som er bostedsløse, står på venteliste for kommunal bolig og som strever med å bo stabilt også ved hjelp av kommunens ordinære tilbud om bolig og boligtenester.

Ola Marstein er avtalespesialist i psykiatri, tidligere adm overlege ved Oslo Hospital, og nå ansatt som spesialrådgiver for styret i Norsk psykiatrisk forening. Han skal oppsummere og referere det konferansen har å by på innen “medisinfrie behandlingsløp”, og bidra til at det vi lærer under konferansens to dager blir anvendelig for andre i ettertid. <http://legeforeningen.no/Fagmed/Norsk-psykiatrisk-forening/Psykiateren/>

Maria Løvsletten er psykiatrisk sykepleier, godkjent veileder NSF, fagrådgiver med FoU-oppgaver i sykehuset, og underviser ved Høgskolen i Hedmark. Hun har ledet og koordinert ulike fagutviklingsprosjekter og utdanningsløp bl.a. SEPREP. Hun avsluttet masterutdanning i

psykisk helsearbeid i august 2012 med oppgaven "Tvang i eget hjem", som inngår i den nasjonale forskningen på tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold i regi av "Tvangsforsk" www.tvangsforskning.no

Målfrid J. Frahm Jensen er erfaringskonsulent ved Stavanger universitetssykehus, og aktivt medlem av Mental Helse. Hun er poet og en stor inspirator som har deltatt i arbeidet med konferansen helt fra starten, i programutforming, som foreleser, møteleder og underholder. www.frahmjensen.com

Tonje Lossius Husum, psykologspesialist. Jobber ved Universitet i Oslo, Senter for medisinsk etikk. Har 20 års erfaring som klinisk psykolog, hvorav fem år i lukkede sengeposter innen psykisk helsevern. Forsket innen generell helsetjenesteforskning, og på problemstillinger omkring bruk av tvang, etikk i psykisk helsevern og menneskerettigheter. Har tatt doktorgrad om personalets holdninger til og variasjon i bruk av tvang under innleggelse i akuttavdelinger.

Lars Lien er leder ved Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse (ROP). Lien er spesialist i samfunnsmedisin og psykiatri og ble dr.med i 2003 på en studie av risikofaktorer for psykiske plager hos ungdom. Han deltar i og leder ulike forskningsprosjekter som spenner fra helsetjenesteforskning til basal neurobiologi. Han er tilknyttet Avdeling for folkehelsefag ved Høgskolen i Hedmark som professor II.

Anne Landheim er forskningsleder ved Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse ved Sykehuset Innlandet. Har jobbet med formidling, faglige nettverk og forskning knyttet til rusmisbruk og psykiske problemer. Hun er styremedlem i Erfaringskompetanse. Hun er involvert i evalueringen av ACT- team i Norge. Rapporten om dette ble ferdigstilt i 2014. Rapporten omtaler også fleksible ACT team (FACT). <http://www.rop.no/artikler/fact-haandboken-er-klar>

Kurt Lyngved er leder av NSF's faggruppe for sykepleiere innen psykisk helse og rus, og han er medlem av programkomiteén. Han arbeider ved Kirkens Bymisjon i Bodø.

Napha er Nasjonalt senter for psykisk helsearbeid for voksne i kommunene, som samler, sprer og legger til rette for deling av kunnskap. Napha tar utgangspunkt i både forskning, praksiserfaring og brukerkunnskap. Kompetansesenteret skal være nyttig for kommunene, og virke

normerende på utviklingen av det kommunale helse- og sosialtilbudet til voksne med psykiske vansker og lidelser. På Naphas hjemmesider finner du en mengde oppdatert informasjon og uvurdering nytte i alle typer psykisk helsearbeid. <http://www.napha.no/naphawb>

Viktig litteratur ny i 2014 knyttet til tema i work-shop E: "FACT-modellen", Flexible Assertive Community Treatment. <http://www.rop.no/artikler/fact-haandboken-er-klar>

Veileder i lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid for voksne. Et verktøy for kommuner og spesialisthelsetjenesten (Helsedirektoratet 2014). <http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/sammen-om-mestring-veileder-i-lokalt-psykisk-helsearbeid-og-rusarbeid-for-voksne/publikasjoner/sammen-om-mestring-veileder-i-lokalt-psykisk-helsearbeid-og-rusarbeid-for-voksne.pdf>

Trond Hatling er utdannet sykepleier og sosiolog. Han har lang forskningserfaring på tjenestetilbudet til mennesker med psykiske lidelser, og har ledet og deltatt i en rekke forskningsprosjekter om både spesialisthelsetjenesten og psykisk helsearbeid i kommunene. Han leder NAPHAs (Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid). Han har et bredt faglig interessefelt, men har i en årrekke hatt et fokus på bruk av de psykiske helsetjenestenes bruk av tvang. Teoretisk er han særlig opptatt av kunnskaps-, profesjons- og organisasjonssosiologi i møtet med NAPHAs visjon om å gi økt legitimitet til psykisk helsearbeid.

Nils A. Rønne er ordfører i Stange, hjemkommunen til Sanderud sykehus. Han er styremedlem i Sykehuset innlandet. Får han ta med seg gitaren og anledning til å synge og snakke til en forsamling, er han aldri vond å be.

Anne Kristine Bergem er psykiater og er i dag administrerende direktør i Helseforetaket Incita AS som tilbyr tjenester innenfor psykisk helse, rusbehandling og sykehjem. Hun har tidligere være avdelingsoverlege ved Regional sikkerhetsavdeling, OUS. Hun er fagrådgiver i Rådet for psykisk helse og fagrådgiver i kompetansenettverk for barn som pårørende – Barns Beste. Hun har skrevet flere bøker om temaet barn som pårørende. Hun sitter i styret i Norsk psykiatrisk forening og i styret i Norsk forening for traumatologi, akutt- og katastrofemedisin. I tillegg er hun leder for bransjenettverket for psykisk helse og avhengighet i NHO Service14.

Roar André Bakken er en multikunstner som komponerer musikk, skriver, og jobber med installasjoner, billedkunst, skulptur, fresko, tresnitt, med et ekspresjonistisk og koloristisk uttrykk, <http://multi-creator.no>

Tore Frost er filosof og forfatter, og en ettertraktet foredragsholder. Fra 1992 var han universitetslektor i filosofi ved Universitetet i Oslo. Han har skrevet flere bøker, og han er medredaktør i "Omsorg: Nordisk tidsskrift for palliativ medisin".

Marthe Bjørgum er psykiatrisk sykepleier og enhetsleder ved Sikkerhetsenheten Nordlandssykehuset HF. De har nytt moderne bygg og er den sikkerhetsposten i Norge som er mest tilpasset de utfordringer og som kan løses gjennom fysiske omgivelser. Bjørgum vil forelese om de påkjenninger miljøpersonalet hver for seg og som gruppe opplever i krevende psykisk helsearbeid, og hvordan man forholder seg til dette i ledelsen og i teamet.

Svein Skjøtskift er spesialist i psykiatri og nestleder i Norsk forening for rus- og avhengighetsmedisin (NFRAM). Han er assisterende avd.direktør ved Avd. for rusmedisin, Haukeland universitetssykehus. Han har ansvar for fagutvikling undervisning i en avdeling med 290 ansatte. I klinikken arbeider han som overlege ved posten «Forsterka ruspost», som behandler pasienter underlagt tvang, herunder gravide.

Atle Utkilen er nestleder av LPP og leder av Nord-Hordaland lokallag. Han er medlem av programkomiteen. Av yrke er han ingeniør.

Dagfinn Bjørgen er landstyreleder av MHN. Hos Erfaringskompetanse ledet han et stort arbeid som ble presentert på Litteraturhuset våren 2014; "Erfaringer til tvang sett i et bruker- og fagperspektiv". Rapporten "Erfaringer til tvang sett i et fag- og forskningsperspektiv" viser at det er mange systematiske forsøk som ser ut til å virke. Faktorer som terapeutiske relasjoner, bedre samarbeid, hyggelige hjemlige omgivelser og mer opplevelse av frihet og trygghet ser ut til å være sentrale for å forebygge bruk av tvang. Dagfinn leder til daglig KBT (Kompetansesenter for brukere erfaring og tjenesteutvikling) i Trondheim.

Knut Hestad er dr. psychol, spesialist i nevropsykologi, og professor ved Universitetet i Trondheim gjennom en årrekke. Han er fag- og forskningssjef i divisjon Psykisk helsevern i Sykehuset Innlandet. Hans deltakelse i hjernebiologiske studier, også over landegrensene, og sterke engasjement som forskningsveileder, har bidratt til at det er blitt et sterkt alderspsykiatrisk kompetansemiljø i Sykehuset Innlandet.

Terje Vestheim er leder av programkomiteen, og var som styremedlem i Npf en av initiativtakere til konferansen. Han er engasjert i forskningen på tvang i psykiatrien. Nå er han i ambulant arbeid, og har lang erfaring med tvang uten døgnopphold, og aktivt med i forskningen rundt dette. Han er særlig opptatt av "kommunepsykiateren" i et psykisk helsevern basert på kontinuitet, relasjon, miljøterapi, tid og trygghet på alle nivåer. Terje er sterkt opptatt av "legekunsten" i psykiatrien, at nødvendig tvang ikke skal påvirke hverdagen unødige og at medikamenter skal følges opp kontinuerlig med spesialkompetanse.

Olav Nytingnes har tatt på seg den utfordrende oppgaven å lede "Debatten", som vi vil sette opp omtrent som på TV, der et utvalg sentrale personer i utvikling av "medisinfrie behandlingsløp" kommer til ordet. Olav er psykolog og jobber ved FOU-avdeling psykisk helsevern ved AHUS. Han er stipendiat i et prosjekt om forholdet mellom bruk av tvang og opplevd tvang, og har utviklet et måleverktøy for opplevd tvang. Olav representerte i flere år Rådet for psykisk helse i programkomiteen, og har holdt mange foredrag under tidligere konferanser. Nytingnes var en av sekretærene for Paulsrud-utvalget som la frem forslag til endring av psykisk helsevernloven i 2011 (NOU 2011:9).

Asgeir Bragason er representant i programkomiteen for styret i Norsk psykiatrisk forening. Han er overlege i konsultasjonspsykiatri (C/L psykiatri) ved Diakonhjemmet sykehus. Han ledet Npf arbeidsgruppe som utarbeidet rapporten "Hvordan bør norsk rettspsykiatri utvikles?" som ble presentert på Psykiatriveka 2014. Han presenterte sin personlige erfaring som pårørende innen psykisk helsevern på Island under avslutningen av den forrige konferansen.